

DYCHAWICZNY (27) *ai*

a *jasne*.

sg m N dychawiczny (12). ◊ *f G* dychawiczn(e)j (1). ◊ *A* dychawiczną (1). ◊ *I* dychawiczną (1).
◊ *pl N m an* dychawiczn(e) (1). ◊ *D* dychawicznym (8), dychawicznym (2); -ym *SienLek*; -ym :-ém
FalZioł (6 : 1), *Oczko* (1 : 1); ~ -ém (1), -(e)m (1). ◊ *A subst* dychawiczn(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „dychawica”; związany z dychawicą, dotknięty, wywołany dychawicą (astmą); orthopnoicus Murm, Calep; peripneumonicus Mącz, Cn; pulmonarius Calep, Cn; anhelatusi dyspnoicus, suspiriosus, ilia trahens Cn (27) : namaż pierfi dichawiczne maćią dialteą FalZioł I 58d; Zywicza która wypływa z wiśni [...] chropawość pifzczalki Dychawicznej [= krtani dotkniętej dychawicą] odwilża. FalZioł III 21c.

Wyrażenia: »ciężkość dychawiczna« (1): Taki obłoczek [*w urynie*] známionuie obciążenie płucz/ y ciężkość dychawiczną pierfi czyni. *FalZioł Y 9*.

»dychawiczna niemoc« (1): Też ołowianey barwy vrina/ [...] Znaminiuie [!] pierfi y płucz być dręczone/ iako dychawiczną niemoczą *FalZioł V [2]v*.

a. *Chory na dychawicę, astmatyczny (o człowieku i zwierzęciu); asthmaticus Murm, Mymer¹, BartBydg, Mącz; anhelus Calep; anhelator Cn (23) : kokornak/ [...] dobry ieft dychawicznym ludziom. FalZioł I I0d, I 147b, V 81v; Przeto [konie] zuchwale á nieobiedzzone/ ábo płoche/ ábo dychawiczne [qui... in defatigatione spiritu deficiantur] [...] niechay będą z woyłká wyrzucone ModrzBaz 110.*

W funkcji rzeczownika: astmatyk (19): Murm 74 [2 r.]; Mymer¹ 38v; BartBydg 15; Są [zamorskie szyszki] ciepłe y wilgotne w pirwłym ftopniu, dichawicznym y tim ktorzy fuchoty maia: Ią barzo dobre. FalZioł III 15a, I 10a, 14c, [26]a; Mącz [18]b, 291c; Zaięcze álbo lišie płucá y wątrobę vřufzywřzy vtrzec ná proch/ zdrowo pic dychawicznym. SienLek 85v; dychawicznym siarká wielką pómoc dawa Oczko 15, [41]v; Calep [70]b, 107a, [740]b, 783a, [875]a.

Szereg: »kaszłacy ludzie i dychawiczni« (1): káfłłaczym ludziem ieft [*wódka balsamowa*] barzo dobra pić y dychawicznym *FalZioł II 4d*.

WK, BC